చిన్నాజీ

= శ్రీ చాగంటి సోమయాజులు =

రోజు ముసిరింది. జల్లుజల్లుగా వానొచ్చిపోతూంది. కథ రాద్దామని సంకల్పించుకొని కలం, కాగితాలూ తీశా. కథలో కల్పించబోయే మనుష్యులప్పుడే సజీవంతో నాయెదట అల్లరి చేస్తున్నారు. వాళ్ళమధ్యలి లడాయి పెట్టి పేలాపన పెంచీస్తే వాళ్ళంతకువాళ్లు—ఆ సృష్టించిన మనుష్యులు ఒక పర్యవసానాని కొస్తారు. కలం కాయితంమీద సరిగ్గా నడిస్తే గంటన్నరలో కథైపోతుంది.

కాని చిన్నాజీ వొచ్చింది, 'వస్తాడే మా బావ' పాడుతూ.

చిన్నాజీ మనం పిలిస్తే రాదు. ఉన్నతకవిత్వానికిమల్లే దాని రాకపోకలకి 'మూడ్సు' (moods) ఉన్నాయి. దానంత కదే వచ్చి పదైదునిముషాలు నెత్తెక్కి వెర్రిపీరులా పారిపోతుంది.

అలా గొచ్చినప్పుడే నారాయణబాబు 'చిన్నానీకళ్లూ' (చిన్నాజీ కళ్లు christ child కళ్లు) అని సంబోధనచేస్తూ ఆశువుగా గీతం రాసుకుంటాడు. కవి అప్పలస్వామి నాయుడు 'చిన్నా మాకోడలు వాతావా?' అని ప్రయోజనం లేకపోయినా అడుగుతాడు.

ఎంగిళ్లై, ఏమాలై, మడివ్యవహారాలు పూర్తయి, బామ్మ వంటింట్లోంచి ఇవతల పడితే చిన్నాజీ ఆమె పీక పట్టుకుని, నెత్తిమీద ముసుగు పీకిస్తూ, వెర్రి సరదాతో వొళ్లు పూనంచేస్తూ, తాంబూలంచొంగ గుండెలు మీదికి కార్చేస్తూ బుగ్గలు కొరికేస్తే 'చచ్చేనే వెధం ముండా' అంటూనే ఆ నొప్పిలోంచి సంతోషపడిపోతుంది వాళ్ల బామ్మ.

ఉయ్యాల్లో పడుకుని చిన్నాజీ నిద్రపోతూ ఉంటే రాత్రివేళ ప్రత్యేకం పనికట్టుకొచ్చి దిష్టిపోడానికి ఇంద్రాక్షివిభూతి పెడుతూ 'ఇత్తి' బామ్మగారు 'ఇవాళ చిన్నాజీ మాయింటికే రాలేదు.' అని జాలిగా, విచారంగా అంటారు. చిన్నాజీ ఒక్కొక్కనాడు వాళ్లగుమ్మం తొక్కదు. ఒక్కొక్కనాడు కాఫీలూ, భోజనాలూ అన్నీ వాళ్లింటే. ఒక్కొక్కరాత్రి రాజు నాన్నా, పిన్నీదగ్గర పడుకుంటా నంటుంది. రాజు నాన్న కింకేం కావాలి? పందిరిమంచంమధ్యస్థంగా పడుకోపెట్టుకుంటాడు. అర్ధరాత్రి అయ్యేసరికి చిన్నాజీ పరుపూ, దుప్పటీకూడా తడిసి చలేసి లేస్తాడు. చిన్నాజీ పాలుతాగి 'ఇత్తి'బామ్మగారి ముసుగులోకి, మళ్లా ఉద్ధరించడానికి, దూరుతుంది. దుప్పటీ, పరుపూ తడిసి చలిబాధపడుతున్నా రాజునాన్నకి తొమ్మిదైపోయినా తెలివి రాదు. తెల్లారింతరవాత యీఘనకార్యం వాళ్లింట్లో పదిసార్లూ, మాయింట్లో పదిహేనుసార్లూ చెప్పకుంటే ఉదయం కాలక్షేప మైపోతుంది. పక్కింటావిడ మధ్యాన్నం కాఫీకుండ బదులుకొస్తే, "రాత్రి మాచిన్నాజీ ఏంచేసిం దనుకున్నారు?" అని ఆవిడ కంతా 'ఇత్తి' బామ్మగారు చెపతారు. పక్కింటావిడ వాళ్లకొడుకు చేసిన ఇంకో వీరకృత్యం చెప్పబోతారు. దాన్ని తిన్నగా వినేపించుకోరు 'ఇత్తి' బామ్మగారు. ఆవిడ వెళిపోయింతరవాత పైగా వెక్కరిస్తారు. చిన్నాజీనిమాత్రం పక్కింటావిడ వెక్కరించదూ? ఆ విషయం 'ఇత్తి' బామ్మగారి కక్కర్లేదు.

'నీ మువ్వల మాటలు వింటాడే' పాడుతోంది చిన్నాజీ.

మువ్వల మోతలని (మ్రోతలనో) పాడుతుంది సినీమాలో మరదలు. అంతకన్నా 'మువ్వల మాటలు' అండంలో కవిత్వం ఉందంటాడు నారాయణబాబు. భావకవి కాకపోయినా భావకుడుకదా విప్లవకవి నారాయణబాబు!

"ఏం చిన్నాజీ వొచ్చావూ?" అని పలకరించా.

"ఆఁ" అని తెగబారెడు సంగీతం తీసింది.

"మొహ మేం టలా నుంది ?"

"నీళ్లు పోసుకొని స్నో రాసుకొన్నానూ" అంటూ రాగాలాపన చేసింది.

"తమ్ముడికి రాశావా ?"

"వాడి కెందుకూ స్నో ?"

"అదేమండీ సార్ ?"

"వాడి ముక్కునిండా ఎప్పుడూ స్నో ఉంటుంది. వాడే రాసుకొంటూ ఉంటాడు." అమ్మాయి నవ్వుకొంటూ ఇంకోపాటలో పడ్డాది.

"తెనుగుతల్లీ పూజకు
పూలో పూలో"

చిన్నాజీకి పాటల 'itch' (దురద) ఉన్నాది. ఫ్రెంచి పండితుడు అప్పలస్వామినాయుడు వొచ్చి రసగుల్లాలాంటి 'రోఁసార్'కవి (Pierre de Ronsard) గేయంలో చరణం అందుకుంటాడు.

"Quand je vois dans un jardin
Au matin
S'eclore une fleur novelle
Je compare le bouton
Au teton
De son bean sein qui ponmell."

దాంతో వెర్రెత్తిపోతాడు గాయకుడు నారాయణబాబు. పరాసుపద్యం పరారీ అయిూలాగ పాడతాడు ఇంగ్లీషుపాట నవ్యసాహిత్య పిపాసి నారాయణబాబు.

"Oh hush thee my baby
Thy cradle's in pawn
No blankets to cover thee
Cold and forlorn

* * *

The stars in the bright sky
Look down and are glum
At the heir o'lhe ages
Asleep in a slum"

'రోఁసార్'ని వొదిలి అప్పుడు ఆంగ్లకవి అప్లస్వామి నారాయణబాబుగొంతుకతో కలుపుతాడు యీనాటి 'నర్సరీరైమ్' (Nursery rhyme) గదుల చేతకూడా అరిపిస్తూ.

"Thy mother is crying
Thy dad's on the dole
Three shillings a week is
The price of a soul"

పిలిస్తే రాని చిన్నాజీ పరిగెట్టుకొచ్చి ముద్దరాలై రెప్పవాల్చకండా చూస్తూ వింటుంది. పాటలు మానగానే తుర్రని పిచికలా గెగిరిపోతుంది.

'మల్లెమాలతీసంపంగీ' అని పాడుతోంది.

"పిచ్చిపాటలు పాడకు" అన్నా.

"మంచిపాటలే ఇవి"

"ఛీ! ఛీ!"

"ఇవి మంచిపాట లేంటమ్మా?" అని వెక్కిరిస్తూ పాడింది :

"మాఅమ్మే చంపింది!
మాఅమ్మే చంపింది!"

అది నారాయణబాబు గీతంలోది. చిన్నాజీకి అతని గీతాలు వెర్రికేకలు. అతను వెర్రివేపకాయ. అప్లస్వామి తాగుబోతు. ఉన్మాదుడు. చిన్నాజీదృష్టిలో నే సెవ్వణ్ణో!

కథ రాద్దామని కూర్చున్నా. చిన్నాజీ వొచ్చింది, కథాగిపోయింది. కలం కాగితాని కెక్కింది కాదు.

ఇంట్లో ఏంగోలగా ఉన్నా కథ కవాంతరం రాదు. రాత్రిమడి కారేసుకొన్న పంచ ఎగిరి ఎంగిలాకుల్లో పడ్డాదని, రాత్రి తడిబట్టతో పిండిచేసుకోవాలికదా అని తల్లి గొడవ చేసుకొంటూ ఉంటే కథకి ప్రతిబంధకం కాదు.

కథమధ్యలో పెళ్ళాంవొచ్చి, కాఫీ టేబిలుమీద పెట్టి "రాత్రికేం వొండను? వంకాయ లున్నాయి. మధ్యాన్న మదే కూరైంది. పాటోలీ, పులుసుపచ్చడీ చెయ్యనా?" అని రామాయణంలో పుడకలవేట్లాట లాగ రాత్రితిండిప్రస్తావన తెస్తే రెండు కసురుతాను. "పెసరొడియాలు, వంకాయిఇగురుపచ్చడి చప్పగాపాలోసి" అని పురమాయిస్తా. పెళ్ళాంకి(పెసరొడియాలతో ముద్దలు గొంతుకదిగక, చప్పగా ఇగురుపచ్చడి నోటికెళ్ళక) ఎక్కళ్ళేనికోపం వచ్చి దగ్గరికి రాగానే ఎప్పుడూ కసురుతాననీ, పెళ్ళాం అంటే అంత కిట్టకపోడం, అసహ్యం ఎక్కడా చూడలేదనీ ధుమధుమలాడుతూ యింట్లోకిపోయి, చీకటిపడేదాకా తిసించుకు చస్తూ ఉంటే మనప్రశాంతికి భంగం రాదు. ఆవిడ ఇచ్చిన కాఫీ రెండేసిగుక్కలేస్తూ నాలుగేసివాక్యాలు రాస్తే కథ సాఫీగా నాలుగునిముషాల్లో నడిచిపోతుంది.

కాని చిన్నాజీ వొస్తే కథ కాళ్ళొస్తాయి. ఇంతవరకూ నాకు సన్నిహితులుగా, దగ్గరగా ఉన్న కథలో వ్యక్తులు చిన్నాజీ రాగానే నాకూ వాళ్ళకీ సంబంధాలన్నీ తెగిపోయి, అపరిచితులుకూడా అయిపోయి రోడ్డునపోయే బాటసార్లలాగైపోయేరు!

సమస్య వొచ్చింది. చిన్నాజీని మరపించి అవతలకి పంపి కథరాసుకోడమా? కథమాని దాంతో కుచ్చిటప్పాలూ, కులాసాకేకలూ వెయ్యడమా? చిన్నాజీ ఎప్పుడూ మనదగ్గరకు రాదు. అది రావడానికి మన వేళావిశేషం బాగుండాలి. కళాకళలు కుదరాలి. అప్పుడొస్తుంది, వెన్నెట్లో రేరాణివాసనలా, చిన్నాజీ. అంచేత కథకే స్వస్తిచెప్పాలి!

కథ కేముంది? కథ తలుచుకున్నప్పుడు తాతపెళ్ళిలాంటిది. మామూళ్ళుగా రానే చిన్నకథలకీ, చిరినాటకాలకీ 'మూడ్సు' అవసరంలేదు. నేను శ్రీనాథుడంతటి కవీశ్వరుణ్ణని బడిపిల్లలకి నచ్చచెప్పబోతూ, శ్రీనాథుడు హరవిలాసము రాస్తే తాను శరభవిలాసము రాస్తున్నానని తను రాసినపద్యాలు (క్లాసులో పాఠం మాటే మరిచి) చదివే తెలివితక్కువ తెనుగు మేష్టరుగారినో, బ్రిడ్జి టేబిలుమీద జేబురుమాల్లో డబ్బంతా ఓడిపోయి ఇంటికొచ్చి పెళ్ళాన్ని చితకతన్నే క్లబ్బు మెంబరు మహాశయుణ్ణో జ్ఞాపకానికి తెచ్చుకుంటే కథైపోతుంది!

అంతకన్నా తేలికమార్గంకూడా ఉంది. బెర్నార్డుషా నియంతల్ని వెక్కిరిస్తూ, విమర్శిస్తూ, నవ్వుపుట్టిస్తూరాసిన నాటకాన్ని తీసుకొని దానివరవడిలో- ఆదస్తూరీతో సరిగా రాయలేకపోయినా- దానికి దగ్గరగా అనుసరించి రూళ్ళమధ్య కాపీచేసుకుపోతే నాటకమైపోతుంది! కావలిస్తే విశ్వసాహిత్యానికి నేనోనాటకం రాశానని విర్రవీగి విరగబడవొచ్చు!

అంతచవగ్గా చిన్నాజీతో ఐదునిముషాలు లభ్యమౌతాయా?

కాని సూదిబెజ్జంలోంచి విశ్వాన్ని చూడగలిగే సూక్ష్మజ్ఞానేంద్రియంతో మానవలోకాన్నవలోకించి అనుభవాలనీ, ఆదర్శాలనీ, ఆత్మనీ, ప్రకృతినీ సమన్వయిస్తూ మహాకావ్యం సృష్టిచేస్తున్నప్పుడు అడ్డంగా చిన్నాజీ వొస్తే దాన్ని పొమ్మంటానా? ఊఁహుఁ. మహాకావ్యమే ఆగిపోవాలి!

ఏమంటే ఆరకం కళాసృష్టి నిజంగా ప్రపంచానికి కావాలా? కవిగారి అవకతవక వ్యవహారం పెళ్ళానికి అసహ్యం; పిల్లలకి నవ్వుతాలు; మిత్రులకి డబ్బా; తోటిరచయితలకి అసూయత! చదివేవాడు లేడు. ప్రచురించేవాడు లేడు. ప్రచురిస్తే కొనేవాడు లేడు. అర్థం చేసుకోగలిగినవాడసలే లేడు!!

ప్రభాతాన్నుద్దేశించి కోడి కూస్తుంది. కాకు లరుస్తాయి. వర్షాగమనాన్ని సూచిస్తూ కోయిల పాడుతుంది. రేపు ఐదుగంటల ముప్ఫయ్యారు నిముషాలకి కోడి కూయకపోయినా, కాకు లరవకపోయినా సూర్యోదయ మౌతుంది. నిబిడ నీరదాలంటూ వొస్తే కోయిలపాడకుండానే వర్షిస్తుంది. విప్లవబీజాలంటూ మనుషుల్లో ఉంటే కవులు వీరగేయాలు పాడాలా, వెర్రికేకలెయ్యాలా? కోళ్లూ, కోవెళ్లూ కవులూ, కాకులూ లేకపోతే ప్రపంచం ఆగిపోదు.

ఎందుకూ యీకవిత్వం? అల్లడం, ఆయాసపడిపోడం? పిచ్చెత్తిపోడం? భవిష్యత్తులో శతాబ్దాలు

గడచినతరవాత కీర్తి వొస్తుందికాబోలు! మనం చచ్చిపోతే పురపాలకసంఘంగుమస్తా మనపేరుతో చావుని మరణాల రిజిష్టర్లో నమోజుచేయడం బద్ధకించి మరిస్తే కనిపెట్టే పై ఆఫీసరు లేడాయె!

చిన్నాజీకి ఐదోయేడు. చూస్తూ ఉంటే దిన దిన ప్రవర్ధమానై పెద్దదై పోతుంది. పెళ్లి, పిల్లలు, ఉందీ లేదూ అందరికి లాగే సిద్ధమౌతాయి. అప్పుడు కూడా 'చిన్నాజీ' అనే పిలుస్తాము కాబోలు! చీకూ చింతా లేని చిన్నాజీచిఱుతప్రాయం మరికొన్ని దినాలు కావాలంటే గ్రహగమనమే ఆపాలి! రెండురోజులు గడిస్తే చిన్నాజీఅమృతప్రాయంలో మధురక్షణాలు మళ్లా లభిస్తాయా?
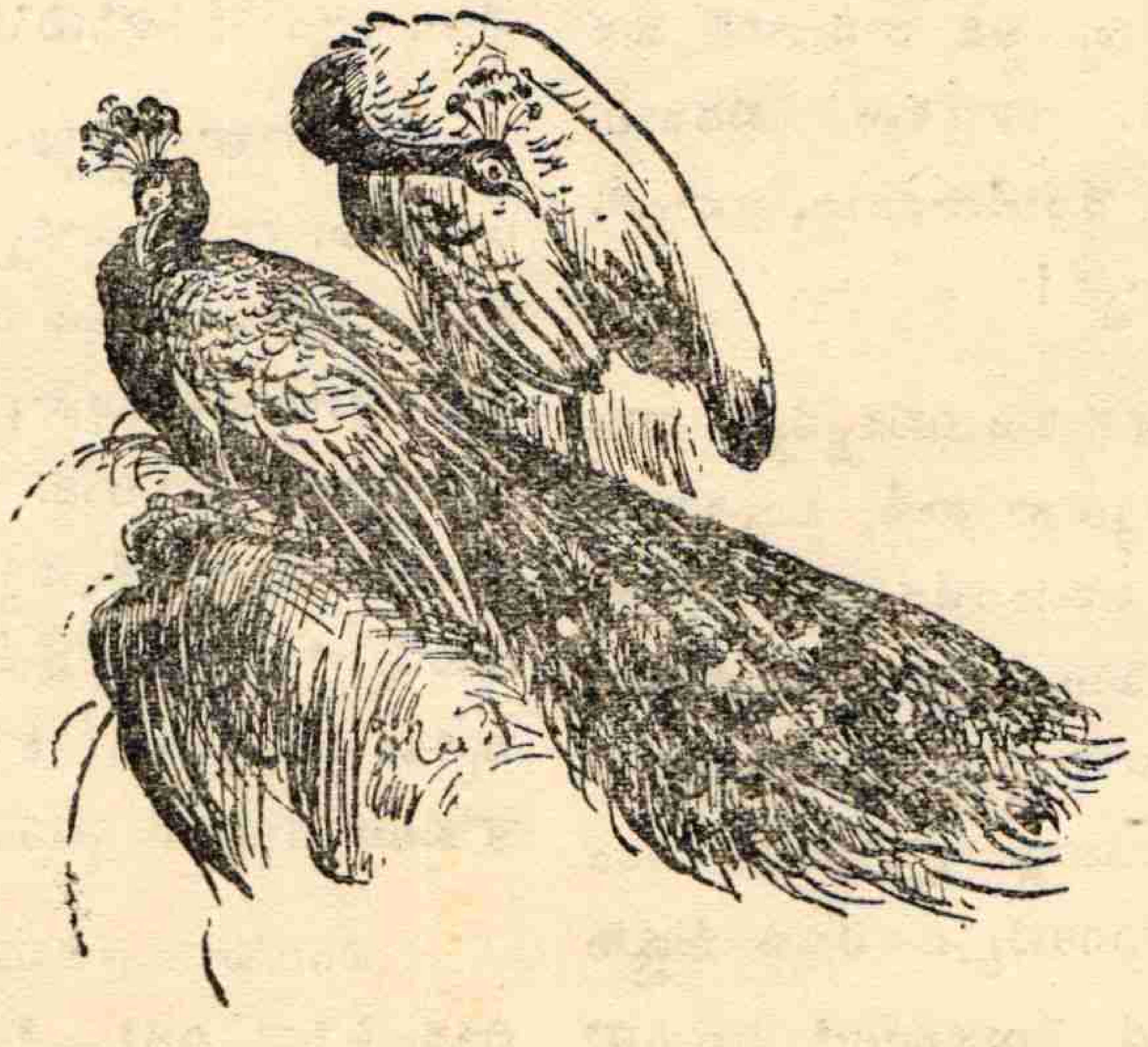
రాకరాక చిన్నాజీ వొచ్చింది. కథా వొద్దు, కావ్యం వొద్దు. చిన్నాజీతో ఐదునిముషాలు షేక్స్పియరు కామిడీలో రసవంతమైన ఐదంకాలపాటి చెయ్యవూ?